

голѣма. Трѣба не само да са отсѣче дървото, но и да са донесе въ къщи, да са одѣла, да са нарѣжи, да са превие за колело, да са направѣтъ спици, главини и т. н. Всичко това става само съ трудъ, и цѣната на стоката за това е и голѣма, защото за нея е отишло много трудъ. Може да кажѣтъ че съ единъ трудъ неможешъ направи кола, че трѣба за това и брадва и трионъ; а сѣчивата нали не сж трудъ, макаръ че и тѣ ще влѣзжтъ въ цѣната на колата. Самитъ сѣчива — да кажемъ не сж трудъ, но сж направени и тѣ съ трудъ. Тѣ въ това отношение не са различаватъ отъ колата. Брадвата, напр. както и колата, е направена отъ дърво и желѣзо, — и едното и другото не е направено отъ челоуѣка, а са намѣрва по земята, и до като дървото расте, а желѣзото лѣжи въ земята, тѣ неможжтъ да имжтъ никаква цѣнностъ. Но за да направимъ брадва, трѣба да отсѣчемъ дърво и да извадимъ изъ подъ земята желѣзо, сетнѣ всичко това да обработимъ както трѣбе, и само тогава ще имамъ брадва. Сега тжзи дървена топарижка съ остро желѣзо на края отъ които е направена брадвата, имжтъ цѣнностъ; тя е равна на всякия този трудъ който е употребенъ за добиваннето на дървото и желѣзото и за изработването на брадвата отъ тѣхъ. Значи, макаръ че въ цѣнността на колата ще влѣзе не само труда, но и цѣнността на брадвата, но понеже брадвата има само за това цѣнностъ че за нея е похарчено трудъ, то можемъ да кажемъ и за колата че тѣ за това имжтъ голѣма цѣнностъ, защото за направата имъ е употребенъ много трудъ. Значи, ако за изработването на една стока е отишло два пжти по много трудъ, отъ колкото за изработването на друга, то цѣнността на първата е два пжти по голѣма отъ цѣнността на последната, т. е. мѣрквата на цѣнността на всеко нѣщо, направено или добито отъ челоуѣка, е труда похарченъ за него и всеко такова